

**BOLDOGAN ÉLÜNK S HALUNK - BÖLCSELET ÉS POÉZIS
JENŐ EVANGÉLIUMA & JENCIKLOPÉDIÁJA - MO. XXI. SZ.**

Reményik Sándor:
Vízválasztó

Ha kegyelmesen úgy tetszik Neked
Sorsom, vagy Istenem,
Hogy e mostani megpróbáltatásom
Vízválasztó legyen,
Amelynek kopár hegytaraján túl
Eztáni életem
Új forrása ered:
Legyen, kérlek, e forrás
Mélyebbről fakadó,
Nem magának-való
Tisztultabb szeretet.
Legyen e tiszta nedv
Felbuzgó munkakedv,
Önzetlenebb erő,
Malmot hajtó patak,
Szolgáló akarat,
Sziklából feltörő.

Ha kegyelmesen úgy tetszik Neked
Sorsom, vagy Istenem,
Hogy e mostani megpróbáltatás
Vízválasztóm legyen,
Amelyen túljutva
Egészen más a táj -:

Hadd mosolyogjak én
Azon is, ami fáj
Azon is, ami e
Világban vaksötét,
Fáklyavivő legyek,
Míg tart e furcsa lét.
Legyek összeszedett,
Szelíden is kemény,
S hogy ne ítéltessem,
Mégse ítéljek én,
Nevessek a világ
Játékai felett,
De ez a nevetés
Legyen egy ölelés,
Amellyel mindenkit
Magamhoz ölelek.

Elmúlik a világ
És játékai is,
Még kívánsága is,
Szél szórja szét a színes szavakat,

De sorsom lényegének,
De lelkem Istenének
Beszéde megmarad.

1934 szeptember 27

*

Majdnem ugyanaz?

Róka-gólya vendégség
A pokolban és a mennyben is
olyan óriási, hosszú kanalak vannak,
hogy képtelenség velük enni -
a pokolban éheznek,
a mennyben nem: egymást etetik...

*

Hány lábbal a földön?

Az ember kétlábra állt,
egy lábon is tud egy ideig, de ez csak "félláb",
három lábon még biztosabb: pl. bottal, mankóval.
A kisgyerek négykézláb – a beteg járókerettel...
Az állatok zöme a földön maradt
a négy, sőt több lábánál...

*

Az ügy érdeke

Merj extravagáns,
de akár hiperkomform is lenni,
ahogy a feladat, az ügy szolgálata kívánja -
semmi öncélú csodabogárkodás, különcködés.
Ezzel csak elriasztod vagy megtéveszted
a bölcsesség kereső ifjakat és véneket...

*

„Szentrajz „

Egy jó karikatúrához
se hozzátenni, se elvenni nem lehet.
ha lehet, akkor esetleges,

akkor minden, ami van rajta,
az - egészen - más is lehetne.

*

Ütésálló, strapabíró
Nem az a legény, aki üt,
hanem az, aki állja az ütések...

*

Az a művészet,
amit sehogy máshoz nem lehet kifejezni.

*

Idegen közeg és alázat

Ha befelé úszol a mély vízbe,
hogyan tudod eldönteni, hogy meddig mész,
honnantudsz még kifelé is úszni,
ami pont ugyanannyi erőt igényel,
s nincs rá garancia, hogy semmi nem jön közbe?
Hol ér véget a bátorság, s kezdődik a vakmerőség?

*

Szimuláció

Gyakorlat teszi a mestert
Először védett körülmények között,
szimulálva kell próbára tenni képességed,
hogy szemmértékkel és agymunkával
megbecsüld a közeledő jármű sebességét.
Mert élesben csak egyszer egy utolsót tévedhetsz...

*

Vízen járók

Aki mindenkit szolgál,
azt nem fizeti senki -
az legyen kolduló szerzetes
vagy szemérmes-szemérmetlen koldus,
aki naponként kegyelemre szorul...

*

Élan vitale, svung - életlendület.

Amit helyből nem lehet átugrani,
de nekifutásból igen.

A fociban is
a lendületes támadás ellen nehezebb védekezni.

*

Grundfocizni jó!

mert egyedül nem megy: játszótársak kellenek hozzá
mert nem pénzkérdés: egy rongylabda és egy kis hely elég hozzá
mert nem számít honnan jöttél, csak amit a pályán művelsz
mert magunk alkotjuk és rugalmasan alkalmazzuk a kevés szabályt
mert nem kényeskedünk, nem nyafogunk: férfiasan megküzdünk!
mert nincs az az „ítéletidő”, ami elriasztana minket a derbitől
mert itt egy mindenkiért és mindenki egyért hajt: nincs alibijáték
mert itt nincs bíró: „önbíráskodunk” – ezért sincsenek viták, reklamálások
mert Isten szabad ege alatt, az otthon zöld fűvén játszunk látástól vakulásig
mert a kétfalás is beszállhat, ha nem komolytalankodik
mert kiegyenlítjük az esélyeket: előnyt adunk, átszervezünk stb. stb.
mert vadidegen emberekkel is egy pillanat alatt egy hullámhosszon...

*

Sportemberként

arra törekszem, hogy egyenlő esélyekkel mérkőzzünk
önként betartom a szabályokat – nem csalok
a maximumot hozom ki magamból s azután győzzön a jobbik
nem verekszem, de nem is pankrátorkodom: bokszolok
titokban sem szedek tiltott dopping szereket
mindent alárendelek képességeim min. szinten tartásának
nem kerülöm a nyílt megmérettetést, sőt keresem azt
igyekszem formám az összecsapásra időzíteni
rendszeresen gyakorlok és fegyelmezetten élek
a velem egy súlycsoportban levő erős ellenfelet preferálok
eszembe se jut előre megegyezni a végeredményről
nem alázom meg ellenfelem, s nem tekintem ellenségnek

*

Szellemi párbaj

Amikor minden mondat tréfás incselkedő kihívás,
És nem maradhat el a frappáns, csattanós gyors válasz!

*

A konspiráció iskolája
Amikor egy meglepetés bulit szervezünk,
hogymint köszöntsünk egy éppen ünnepeztet,
hogymint ő ezt ne tudja, de még csak ne is sejtse...

*

Példa és intés
Ezer papolás, prédikáció, dörgedelem, tanács nem ér annyit
Mint a mutatott jó vagy rossz példa, ami erővel vonz vagy taszít

*

Pszeudo megtérés?

Amikor az ördög beteg lett, szerzetes akart lenni
A zuhanó repülőgépen viszonylag kevés az ateista ember
Soha nincs későn: lásd „A bal lator a kereszten” példázatát

*

Láz - lázadás

A láz nem betegség csak a tünete, kísérője
vagy már magának a gyulladásnak a kezdete?
Ilyen a lázadás is – helyrerakni a kizökkent időt!
(és az alibi életet, mely lázas semmittevésben merül ki)
Ez nem jelent folyamatos lázítást, lázongást, békétlenséget!

*

Az utolsó szó jogán

*

Búcsú előtt utoljára megölelni
Egy utolsó pillantást vetni otthonodra

*

A változatosság gyönyörködtet
De aki nem tündökölni, hanem használni akar

Mint Kőrösi Csoma Sándor,
Az 10 éven át is képes ugyanazon az ételen élni,
S áldás van a jó ügyért hozott emberfeletti áldozaton.

*

Egyedül nem megy
Csak ha bakot tartasz, akkor mászhatok át a börtönfalán
Csak ha mindketten megfogjuk, akkor bírjuk el a szekrényt
Csak egy férfi és egy nő nászából foganhat meg egy új élet
Csak ha igazmondó tükröm vagy, van esélyem a boldogságra

*

Szájhagyomány
Száll az ének szájról szájra
Aki hallja, adja át!
A rehabilitált pozitív pletyka

*

Szakállas viccek -
egy újszülöttnek minden vicc új

*

Nem mindegy: hangsúly

Kohn becsületsértési pert veszít Grün ellen.
A bíróság elmarasztalja és nyilvános bocsánatkérésre kötelezi.
- Grün egy becsületes ember? Már bocsánatot kérek...!

*

Szellemi párbajképesség -
készenlét, frissesség és megújulás

*

Kinek köszönsz?
Kivel állsz szóba?
Kivel mersz viccelődni?
Kivel mersz „politizálni”?
Kinél kérdezel rá, hogy mi baja van?
Kinek kéred ki a véleményét, tanácsát?
Kitől kérsz bármit - kitől kérsz kölcsön pénzt?

Kire bízod rá a kutyád, a gyereked, a lakáskulcsod?

*

A nép ügyvédje intézménye,
Hogy a szegény ember is perelhessen az igazáért

*

Az önellátó parasztember
és a mai kényszer-ezermesterek

*

Áldott feledés

Inni a Léthe vizéből
és felejtetni a szenvedéseket -
milyen átok lenne, ha megfosztaná minket ettől...!
Mit összeküszködünk olykor, hogy felidézzük egy emlékünket,
S van, hogy az az esemény, név stb. a kiengedés után beugrik...
Van olyan betegség, mely kóros feledékenységgel jár -
De még ennél is boldogtalanabbak lennénk mindenre emlékezve!

*

Faludi Ferenc
A PIPÁRUL

Olasz sonetto formára

Hiv társam, dohányos börböncém,
Te tisztitod fejemet,
Szép pipám, égő kis kemencém,
Te enyhited mellyemet.

Füstecskéd kereng, forog, játszik,
És megvallom, vigasztal,
De alig tűnik, s már nem is látszik,
Azért engem meg is csal.

Sőt nem csal, leckét ad elmémnek,
Mert így lesz vége életemnek,
Élő ember, gondold meg:

Mint a füst oszlik hirtelenül,

Ugy magad is, fontold meg,
Elcseppensz egykor véletlenül!

*

Közzetett vallomás

Amikor úgy mondom el a mi a helyzet velem, mi a problémám.
Mintha a dolog, nem velem történt volna meg, nem rólam szólna.
Amikor a kisgyerek bábjáték-színészkedve meséli, mi a baja...

*

Mindenki jól jár

Felíratom a gyógyszerre, mert az orvosnak is élnie kell
Ki is váltom és meg is veszem, mert a patikusnak és élnie kell
De be már nem veszem, ha beadják, kiköpöm, mert nekem is...
(Hofi Géza után szabadon)

*

Aranybulla

A magyar föld idegeneknek nem eladó
A zsarnokot el kell űzni - meg is lehet ölni, gyilkolni?
(Egy Cézárt, egy Hitlert, egy Sztálint leváltani már nem lehet...)

*

Varázsigék

Amire megnyílnak a táskák és megszaporodik a kenyér,
Amire az ütni készülő ökölbe szorult kéz megáll/simogat
Amire a hét lakattal lezárt örökre lezárt lélek megnyílik

*

Sem-sem

Sem gyáva, sem vakmerő,
Hanem bátor - de ha nem megy,
Akkor sokkal inkább vakmerő, mint gyáva?!

*

Jót s jól

Kétszer ad, ki gyorsan ad
Hátha még kérés nélkül is kitalálva vágyam
És ha úgy ad, hogy úgy érzem, mintha én adtam volna
Vagy nem a feleslegéből, hanem ami neki is kevés van
S ha ráadásul még titokban is tudja tartani, mint a Mikulás...

*

Carpe diem -
Ragadd meg a napot, mindegyiket vedd úgy, mint utolsót
Vagy élj úgy, mintha egy nap lenne a világ, s utánad a vízözön?

*

Kínai örömszerzés
Amíg bírod, addig csavard ki kezed, zsibbaszd el lábad,
Majd csak rajtad áll a szabadítás, ami után olyan jó érzésed lesz

*

Az emberi élet célja, hogy minél tovább éljünk?
Az a nyertes és legboldogabb, aki eléri a végső határt?
Csak a mennyiség számít, a minőség nem mérhető?
És aki kvázi tetszhalottként átvegetált 120 évet?
És aki intenzíven élt, illetve teljesítette küldetését?

*

Mennyi ideig él egy ember?
Amikor unatkozunk, akkor vánszorog az idő,
Amikor érdekes-izgalmasan telik, akkor szinte rohan,
Majd visszapillantva az előbbi olyan, mintha nem is lett volna

*

Elmondhatatlan, leírhatatlan -
de semmiképpen nem kifejezhetetlen:
hisz lefesthető, eltáncolható, elénekelhető, elzongorázható stb.

*

Milyen csodás világunk gazdagsága -
Például az emberi hangoké, hogy egy monoton géphang helyett
Van gyermek és felnőtt, női és férfi, magas és mély, ember és állat
És az egyik dűnnyög, mormog, dohog, a másik visít, vonyít, vihog...
A hang elhalkul és felerősödik, áttör a sötéten és alig öregszik stb.

*

Sinka István
VÍGASZTALÓ SÍRÓ EMBEREKNEK

Óh, sírj csak magadnak
ember, ki égi szándékú voltál
egykor, s csillag nevetett rád és rózsza
és szabadság, de te önmagadat dobtad oda rabnak
a föld ködjébe, hol sárból rakott oltár
fölött úszott a lelked, vitte az ábrándok hajója,
az álom, mi összetörött mindig s a káprázat tengerén
elsülyedt:zátony volt ott, hol a vasszínű mennybolt áll
és megsemmisült szivárvány és nem teljesült remény.

Óh, sírj csak magadnak,
miként a sárga erdő ősszel,
ha elszáll belőle a sok csicseri madár,
mint kavicsain patak sír, ha vizei elapadnak,
és mint nemzet sír a csatát veszített hőssel
együtt, ha körül az égig a romlás füstje száll.
Sírhatsz már, mindegy, ó:embernek hazája
a föld, a temető, mi tele van ismerőssel,
s azok közé hull csak könnyednek violája.

Rózsza nevetett rád? és szabadság? és csillag?
S nem lett belőle más, csak földi ügy,
halott kavargás, miről az Idő beszél,
elébed tartván tükrét összetört álmaidnak.
Csillag és szabadság! A földön mindenütt
arról beszélnek, ahol csak ember él.
Tarts velük te is, s megnyugszol egyszer,
ha kipattan majd a nagy világrügy,
a mosoly, s csillagaiddal együtt azt is ringatja a tenger.

1957 január